

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dotycząca zmiany
„ Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
gminy Zabłudów”
w zakresie wskazania
udokumentowanego złoża piasku RYBOŁY do wydobycia

styczeń 2019 r.

Spis treści

1.1. Zakres zmiany studium i cel jej opracowania.....	5
1.2. Powiązania projektu zmiany studium z innymi dokumentami	6
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	9
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	10
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	11
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń studium.....	11
5.1. Stan środowiska	11
5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń zmiany studium. 15	
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	15
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody	16
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym, powiatowym i gminnym istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania zmiany studium	18
9. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.....	21
9.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	21
9.2. Oddziaływanie na ludzi.	22
9.3. Oddziaływanie na zwierzęta.	22
9.4. Oddziaływanie na rośliny.	22
9.5. Oddziaływanie na wodę, powietrze i klimat.	22
9.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz.....	22
9.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.	22
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium, a w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru „natura 2000” oraz integralność tego obszaru	23
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	23
12. Streszczenie prognozy na środowisko	24

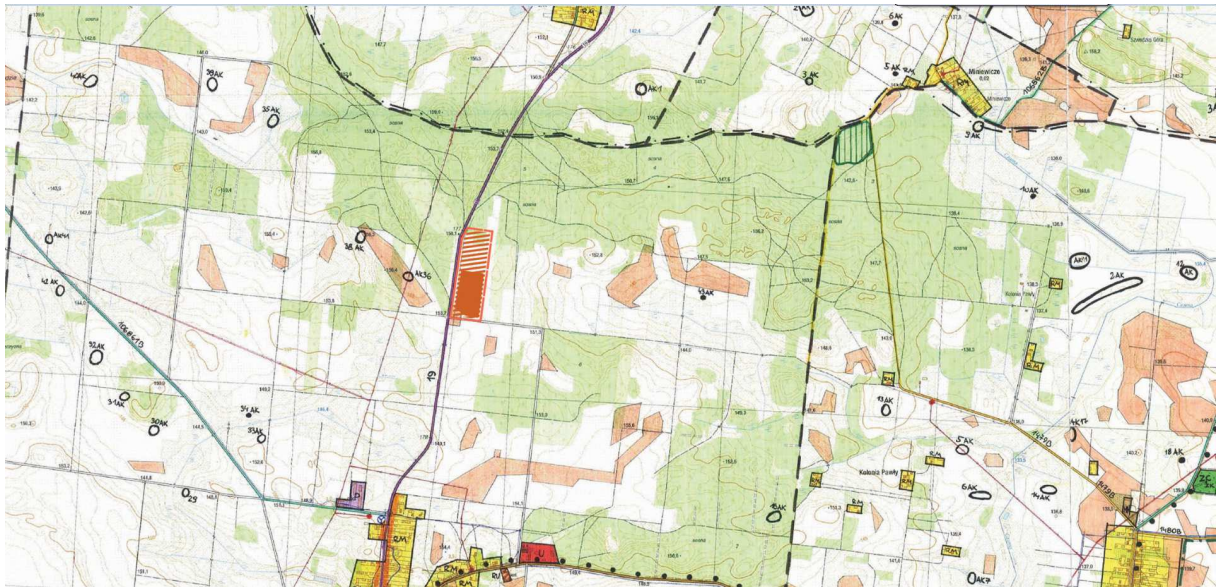

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. ZAKRES ZMIANY STUDIUM I CEL JEJ OPRACOWANIA

Na podstawie uchwały Nr XXXIX/357/2018 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 7 września 2019 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” uchwalonego uchwałą Nr XXIX/179/05 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 26 listopada 2005 r., zmienionego uchwałami Rady Miejskiej w Zabłudowie Nr V/35/2011 z dnia 21 lutego 2011 r., Nr IX/69/2011 z dnia 30 sierpnia 2011 r., Nr XXIV/207/2013 z dnia 10 września 2013 r., Nr XXIX/264/2017 z dnia 22 listopada 2017 r., Nr XXX/277/2017 z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz Nr XXXI/290/2018 z dnia 14 lutego 2018 r.

Potrzeba dokonania zmiany w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” wynika z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2126 ze zm.), zgodnie z którym wprowadzenie udokumentowanego złoża do studium gminy jest obowiązkowe.

Fragment rysunku studium - uwarunkowania z naniesioną zmianą oznaczenia terenu udokumentowanych złóż kopaliny w obrębie wsi Ryboły

W styczniu 2018 r. została sporządzona dokumentacja geologiczna, na podstawie której na części działki nr 236/1 w obrębie geodezyjnym Ryboły w gminie Zabłudów, zostało udokumentowane złożo piasku o powierzchni 19 975 m². Obliczona wielkość zasobów wynosi 110 700 m³ (171 584 ton). Teren, na którym znajduje się ta działka, położony przy drodze krajowej nr 19 na trasie Białystok - Bielsk Podlaski. Zgodnie z obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” Teren ten został wskazany do zagospodarowania pod usługi komunikacyjne. Takie jest również przeznaczenie działki w planie miejscowym (obowiązuje uchwała Nr XXXVII/207/02 Rady Miejskiej w Zabłudowie w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów). Przystąpienie do wydobywania złoża nie jest więc możliwe, gdyż byłoby niezgodne z planem. Zmiana obowiązującego przeznaczenia terenu wymaga wyprzedzającej zmiany studium.

1.2. POWIĄZANIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” przyjęte uchwałą Nr XXIX/179/05 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 26 listopada 2005 r. z późniejszymi zmianami jest najważniejszym dokumentem kształującym politykę przestrzenną gminy. Zgodnie z § 9 ust. 4. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, przy czym w myśl art. 20 ww. ustawy plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium. Aby zmiana planu, umożliwiająca wydobycie kruszywa była możliwa konieczne jest opracowanie zmiany studium.

Zmiana studium jest spójna z innymi dokumentami, takimi jak:

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku

Strategia jest kluczowym dokumentem programowym formułującym wizję rozwojową regionu w długookresowym horyzoncie czasowym. Jest odpowiedzią na dynamicznie zmieniającą się politykę regionalną kraju i Unii Europejskiej, ukierunkowaną obecnie na wykorzystywanie potencjałów endogenicznych terytoriów i uniezależnienie od odgórnie dystrybuowanych dotacji.

Wizja województwa w roku 2030 - Województwo podlaskie:

- zielone (utrwalanie percepcji unikalności i wyjątkowości regionu postrzeganego w Polsce i Europie jako „Zielona kraina” poprzez rozwijanie zielonych – ekologicznych specjalizacji),
- otwarte (wykorzystanie peryferyjnego położenia w Unii Europejskiej jako walor rozwojowy poprzez rozwinięcie wrót do Europy dla wschodnich sąsiadów i kreowanie funkcji pośrednika dla relacji Unii Europejskiej z Europą Wschodnią),
- dostępne (skrócony czas podróży z regionu do sąsiednich województw oraz zwiększenie dostępności Białegostoku ze wszystkich ośrodków powiatowych w zakresie transportu, telekomunikacji, internetu, usług publicznych i otoczenia biznesowego),
- przedsiębiorcze (wykorzystanie konkurencyjnych atutów na rzecz rozwinięcia inteligentnych specjalizacji, w tym uwarunkowań dla produkcji rolniczej – mleka i jego przetworów, wysokiej jakości żywności, produkcji i usług zorientowanych na wschodnich sąsiadów, produkcji i usług „ekologicznych i zielonych” – odnawialnych źródeł energii, technologii przyjaznych środowisku, ekoturystyki, srebrnej gospodarki, wspieranie innowacyjności, rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego).

Realizacji wizji służą trzy cele strategiczne:

Cel strategiczny 1.

Konkurencyjna gospodarka (rozwój przedsiębiorczości; wzrost innowacyjności podlaskich przedsiębiorstw; rozwój kompetencji do pracy i wsparcie aktywności zawodowej mieszkańców regionu, w tym podejmowanie działań zapobiegających odpływowi dobrze wykształconych mieszkańców, promowanie postaw sprzyjających współpracy i aktywności obywatelskiej, zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym; efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, w tym produkcji energii ze źródeł odnawialnych; rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowej);

Cel strategiczny 2.

Powiązania krajowe i międzynarodowe (wspieranie kontaktów gospodarczych podlaskich przedsiębiorstw na rynkach zewnętrznych; poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa, rozwój partnerskiej współpracy transgranicznej z sąsiadami ze Wschodu; prowadzenie spójnej polityki rozwoju regionalnego województw Polski Wschodniej; podniesienie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej regionu poprzez efektywny system transportu publicznego, poprawę dostępności z krajowymi

i międzynarodowymi ośrodkami wzrostu, budowę lotniska regionalnego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej wewnątrz województwa);

Cel strategiczny 3.

Jakość życia (zmniejszenie negatywnych skutków problemów demograficznych poprzez podtrzymanie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, rozwój usług społecznych, poprawę dostępności i jakości usług przedszkolnych; poprawa spójności społecznej w celu ograniczania pogłębiania się sfery ubóstwa i wykluczenia; poprawa stanu zdrowia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego poprzez poprawę jakości usług medycznych, rozwój lecznictwa sanatoryjnego i rehabilitacyjnego; ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami, w tym ochrona głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, wspieranie inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową, ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z energetyki i transportu drogowego).

Opracowana zmiana studium przyczyni się do osiągnięcia ww. celów.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. - Dz. U. W. P. poz. 2777)

Plan województwa został niedawno uchwalony i uwzględnia nadrzędne, aktualnie obowiązujące dokumenty strategiczne takie jak KPZK i Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego.

W planie jako cel strategiczny przyjęto:

- Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego

Do osiągnięcia tego celu wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,
- Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego
- Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej
- Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,
- Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

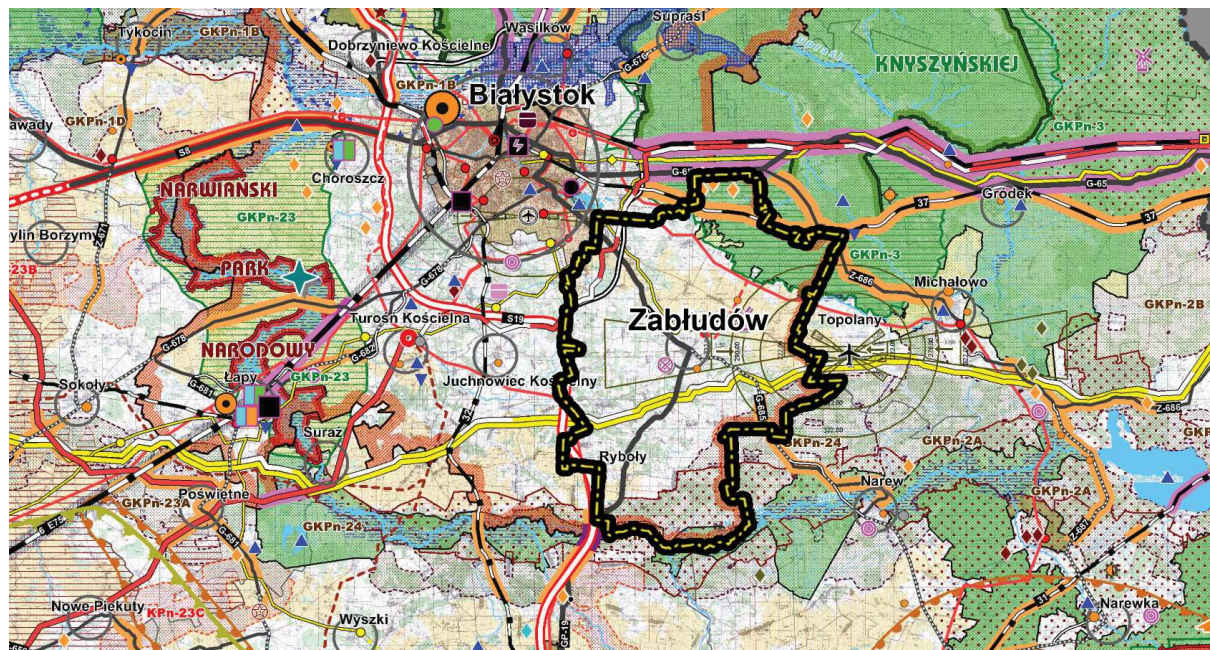
Odnośnie złóż kopalin w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, ustalono następujące zasady ochrony i zagospodarowania, tj:

- udokumentowanym, perspektywicznym i prognostycznym niezagospodarowanym złożom pozostałych kopalin pospolitych takich jak; kruszywa żwirowo-piaskowe, ily ceramiki budowlanej, piaski kwarcowe do produkcji betonów komórkowych i cegły wapienno-piaskowej, w celu stworzenia możliwości przyszłego wykorzystania ich zasobów należy zabezpieczyć dostępność eksploatacyjną w przyszłości, poprzez ochronę powierzchni nad złożem. Zakazy powinny dotyczyć lokowania tam obiektów (przemysłowych,

mieszkaniowych, handlowych, a także obiektów infrastruktury technicznej, takich jak drogi, linie kolejowe, rurociągi, linie energetyczne wysokiego napięcia) mogących utrudniać lub uniemożliwiać odkrywkową ich eksploatację.

Do planu województwa opracowana została prognoza na środowisko. W prognozie tej oceniono przede wszystkim wpływy na środowisko wynikające z rozwoju systemu transportowego, infrastruktury technicznej, sieci osadniczej, bo te elementy będą wywierały największy wpływ na środowisko.

Fragment ustaleń graficznych prognozy wpływu na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (źródło: Podlaskie Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego)

Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017 – 2022 z perspektywą do roku 2024 - projekt

Celem opracowania programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami głównych dokumentów strategicznych i programowych. W Programie w oparciu o analizę stanu środowiska na terenie województwa podlaskiego oraz zapisy dokumentów rządowych i regionalnych, w ramach poszczególnych obszarów interwencji, wyznaczono cele i kierunki interwencji. Na podstawie badań ankietowych zebrano dane na temat działań planowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i inne jednostki. Wyznaczono łącznie 18 celów, 61 kierunków interwencji oraz 172 zadania. Opracowana zmiana studium nie zniweczy osiągnięcia powyższych celów i realizacji zadań przyczyniających się do ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla gminy Zabłudów na lata 2006 – 2013

Cel strategiczny gminy przyjęty w programie to:

Poprawa standardu życia mieszkańców poprzez zrównoważony dostęp gminy przy racjonalnym wykorzystaniu walorów przyrodniczych i gospodarczych środowiska

Długoterminowe cele ogólne programu przewidują

- zachowanie oraz odtwarzanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych;
- ochronę zasobów i poprawę jakości wód podziemnych i powierzchni ziemi;

- ochronę zasobów wód powierzchniowych, poprawę ich jakości i zapobieganie ich zanieczyszczeniu;
- poprawę stanu czystości terenów i zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi;
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego;
- wzrost wiedzy społeczeństwa o stanie środowiska naturalnego, jego zagrożeniach oraz sposobach przeciwdziałania zagrożeniom;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa komunikacji społecznej w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych gminy.

Przedstawione cele realizowane będą przez działania o charakterze inwestycyjnym i organizacyjnym – prawnym w następujących obszarach:

- ochrona przyrody i krajobrazu;
- ochrona środowiska naturalnego;
- racjonalne gospodarowanie zasobami;
- działania o charakterze systemowym.

Wskazanie w zmianie studium do wydobycia udokumentowanego złoża Ryboły przyczyni się do realizacji racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.

Sporządzana zmiana Studium ma swoje umocowanie w obowiązujących przepisach prawa takich jak:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 791, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161);
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121).

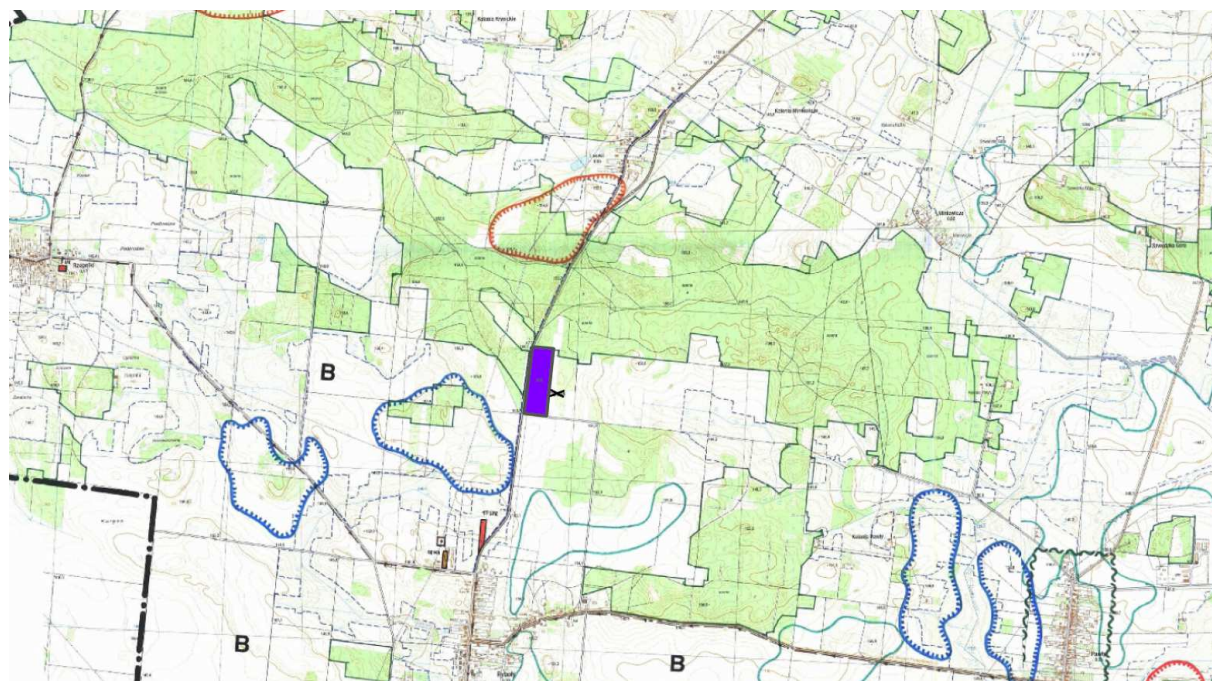
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłdów” wykonano na podstawie art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081).

Zakres prognozy oraz jej stopień szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak WPN.411.1.53.2018.AR z dnia 21.09.2018 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym (uzgodnienie nr 19/NZ/18 znak NZ.4462.46.2018 z dnia 03.10.2018 r.).

Zasięg terytorialny opracowanej zmiany studium obejmuje teren działki nr 236/1 w obrębie geodezyjnym Ryboły, przyległej do drogi krajowej nr 19 po jej wschodniej stronie na tle całej gminy Zabłdów. W obowiązującym studium gminy Zabłdów teren ten został wskazany do rozwoju usług samochodowych. Ponieważ na części tej działki zostało udokumentowane złożo piasku Ryboły, konieczna jest zmiana studium. W zmianie studium na rysunku uwarunkowań oznaczono teren udokumentowanego złoża. Pozostała część działki stanowi złożo perspektywiczne. Na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazano teren, na którym planowane jest utworzenie terenu i obszaru

górniczego, który w przyszłości obejmie nie tylko złożę udokumentowane, ale również złożę perspektywiczne. Poczyniono również stosowne zmiany w obowiązującym tekście studium,

Fragment rysunku studium - kierunki z naniesioną zmianą oznaczenia projektowanego terenu górniczego w obrębie wsi Ryboły

W opracowanej do tych zmian prognozie przedstawiono jakie zmiany w środowisku wywoła przyszła eksploatacja kruszywa naturalnego.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na podstawie której opracowywana jest zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” nie określa metod analizy skutków realizacji kierunków rozwoju gminy określonych w studium.

Art. 32 w/w ustawy przewiduje ocenę aktualności studium i planów miejscowych gminy, analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy i ocenę postępów w opracowywaniu planów miejscowych. Do dokonania wymienionej analizy i oceny zobowiązany jest wójt, burmistrz lub prezydent danej gminy. Taką ocenę należy przeprowadzić co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

W zakresie gminy monitoring skutków realizacji przedsięwzięć określonych w studium i planach miejscowych będzie prowadzony w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i aktualności studium i planów, dokonywanej zgodnie z w/w ustawą przez Burmistrza Zabłudowa.

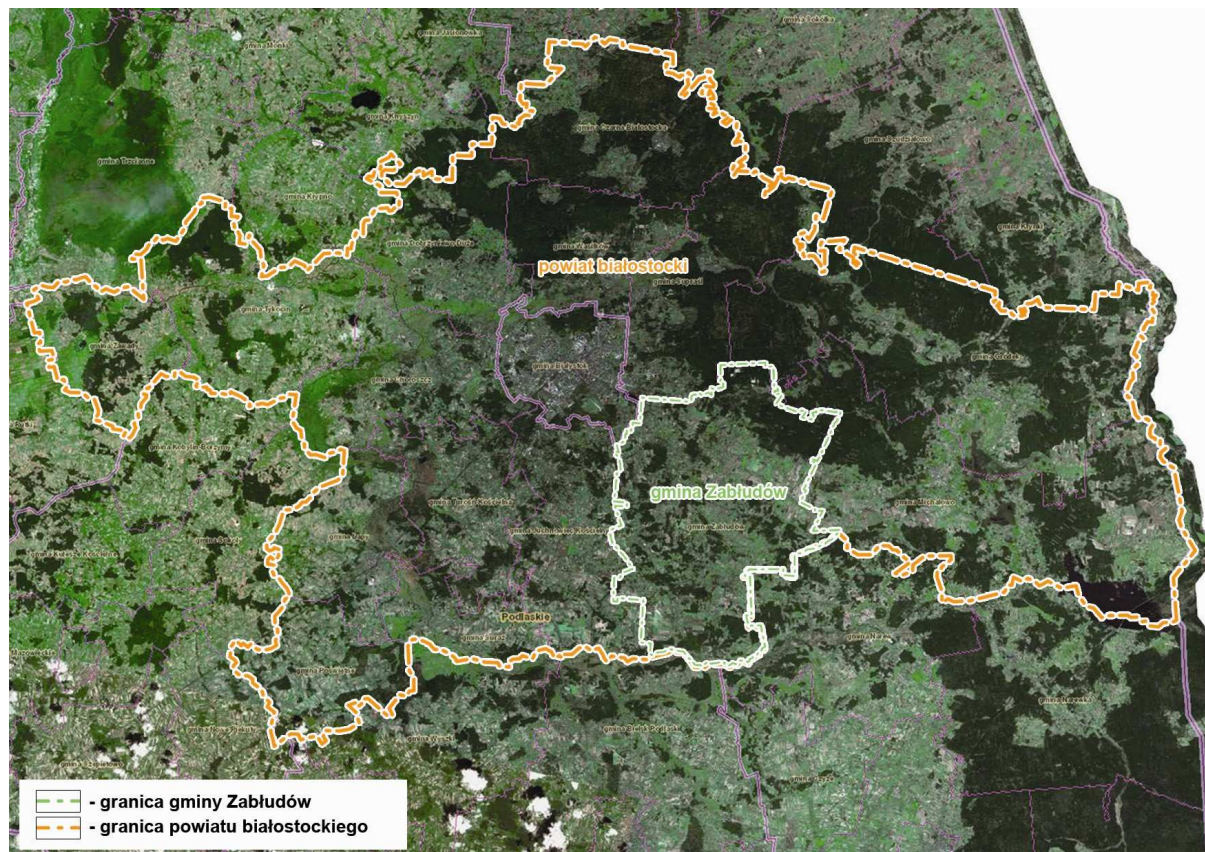
Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* wpływ przedsięwzięć realizowanych na podstawie studium i planów miejscowych na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarów występowania przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczyn tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające

z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Zabudów znajduje się w znacznej odległości od granic Polski a wprowadzona zmiana studium umożliwiająca wydobycie kruszywa naturalnego metodą odkrywkową. Oddziaływanie hałasu będzie minimalne, a emisje ponad wielkości normowe substancji biologicznych i chemicznych do powietrza i wód nie wystąpią, więc nie wpłyną na zanieczyszczenie środowiska w kraju, a tym bardziej za jego granicami. Z tego względu należy uznać, że nie wystąpi możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Położenie gminy Zabudów na tle powiatu białostockiego i granic kraju

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

5.1. Stan środowiska

Miejsce terenu opracowania w strukturach przyrodniczych i krajobrazowych regionu i powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Obszar gminy Zabudów znajduje się w granicach Wysoczyzny Białostockiej, wchodzącej w skład makroregionu fizyczno-geograficznego Nizina Północno-Podlaska. Krajobraz gminy jest zróżnicowany – w części północno-zachodniej w sąsiedztwie Białegostoku jest to krajobraz zurbanizowany, pozostała część gminy należy do rodzaju krajobrazów otwartych, tj. rolno-leśnych i osadniczych.

Rzeźba terenu

Obszar gminy Zabłudów w dominującej swej części zaliczany jest do regionu Zabłudowskiego. Jest to region gdzie dominuje rzeźba płaska i niskofalista, z licznymi dolinami i zagłębieniami śródpolnymi. Powierzchnia gminy jest morfologicznie dość zróżnicowana, urozmaicona wzgórzami i wałami osadów morenowych, a w części południowej – wałami osadów eolicznych.

Deniwelacje nie przekraczają 20-25 metrów. Najniżej położone tereny występują w dolinie rzeki Narew – 125-130 m n.p.m.

Wschodnia część obszaru gminy oraz tereny przyległe do doliny rzeki Narew to równina sandrowa z rzędnymi wysokościami w graniach 145-155 m n.p.m. Na równinie tej bardzo wyraźnie zaznaczają się pojedyncze wzgórza moren czołowych (na terenie Puszczy Knyszyńskiej) i wały wydmore (okolice wsi Pawły, Laszki).

Część zachodnia, północna i środkowa obszaru gminy to wysoczyzna morenowa, urozmaicona licznymi wzgórzami i pagórami. Rzędne wysokości kształtują się w granicach 150-160 m n.p.m., a kulminacje terenu występują na linii Rafałówka-Folwarki Tylwickie na 180 m n.p.m.

Obszar objęty zmianą obejmuje złożę Ryboły na działce nr 236/1w obrębie geod. Ryboły. Teren jest płaski z niewielkim spadkiem w kierunku południowym. Deniwelacja terenu waha się od rzędnej 157,9 m n.p.m. do rzędnej 153,5 m n.p.m.

Podłoże geologiczne

Północno-wschodnia część Polski położona jest na platformie prekambryjskiej.

Pod względem tektonicznym obszar gminy Zabłudów znajduje się w obrębie zachodniej części Wyniesienia Mazursko-Suwalskiego, obejmującego obrzeże strefy platformy wschodnio-europejskiej. Na krystalicznym cokole platformy zalegają utwory kambru, ordowiku, triasu, jury i kredy. Na powierzchni kredy górnej leżą osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Budowa geologiczna złoża to piaski, żwiry i głązy lodowcowe oraz w małym stopniu piaski eoliczne. Utwory zostały zakumulowane głównie podczas zlodowacenia środkowo polskiego w wyniku działania wód proglacjalnych z topnienia lądolodu.

Gleby

Pod względem typologicznym gleby gminy Zabłudów nie są dość zróżnicowane. Na obszarze gminy dominują gleby pseudobielicowe, gleby piaskowe oraz czarne ziemie. Gleby pseudobielicowe tworzą znaczne zasięgi powierzchniowe i koncentrują się w rejonie wsi Dobrzyniówka – Folwarki Małe i Folwarki Wielkie.

W części środkowej i południowej gminy dominują gleby piaskowe z dużym udziałem czarnych ziem, a w rejonie wsi Ryboły gleb pseudobielicowych. Część północna gminy jest zdominowana przez gleby pseudobielicowe i czarne ziemie.

W dolinach rzek, cieków wodnych i obniżeniach terenowych występują gleby murszowo-mineralne, mułowo-torfowe oraz torfowe. Gleby te na terenie gminy zajmują dość znaczne powierzchnie. Rolniczo są to gleby średniej i słabej jakości.

W obszarze zmiany występują gleby pseudobielicowe klasy VIa i V.

Woda

Teren gminy leży w zlewni rzeki Narew. Część wschodnią odwadnia rzeka Płoska z dopływem Bakinówką oraz źródłowy odcinek rzeki Supraśl. Część środkową gminy odwadnia rzeka Narew z dopływami Rudnią, Czarną i Małynką. Rzeki Mieńka, Gniła, Turośnianka i Niewodnica odwadniają zachodnią część gminy. Północną część gminy odwadnia źródłowy odcinek rzeki Białej oraz ciek spod Dojlid.

Wielkości zasobów wód powierzchniowych wpływają na wielkość zasobów wód podziemnych, których zasoby na obszarze gminy Zabłudów są ograniczone – lokalnie dobre.

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych.

Wodonośność utworów kredowych i trzeciorzędowych jest słabo rozpoznana.

Wody z ujęć czwartorzędowych, a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Zabłudów.

Udokumentowane złożę jest złożem zawodnionym. Poziom wodonośny występuje od głębokości 3,0 do 3,9 m ppt.

Szata roślinna

Lasy w gminie Zabłudów zajmują ok. 30% powierzchni. Lasy państwowe gospodarstwa leśnego, które zajmują 63,25% ogólnej powierzchni lasów gminy występują w zwartym kompleksie Puszczy Knyszyńskiej w północno-wschodniej części gminy.

Lasy prywatne stanowiące 36,74% ogólnej powierzchni lasów występują w znacznym rozdrobnieniu na pozostałej części gminy zajmując kulminacje terenowe zbudowane z utworów piaszczystych.

Głównym gatunkiem lasotwórczym na terenie gminy jest sosna. Gatunkami uzupełniającymi jest świerk, dąb i brzoza.

Wiekowo dominują drzewostany w przedziale wieku 21-30 lat na terenach lasów prywatnych i 51-60 lat na terenie Puszczy Knyszyńskiej.

Pozostałą powierzchnię gminy, z wyłączeniem terenów zurbanizowanych, stanowi rolnicza przestrzeń produkcyjna z przewagą gruntów ornych oraz łąki i pastwiska. Rozmieszczenie użytków zielonych ściśle wiąże się z układem dolin rzecznych i obniżeń terenowych.

W obrębie opracowania występują użytki orne, a na fragmencie działki las klasy VI.

Klimat lokalny i warunki higieniczno-sanitarne

W podziale województwa podlaskiego na krainy klimatyczne, obszar gminy Zabłudów zalicza się do Krainy Wysoczyzn Północno-Podlaskich.

Warunki klimatyczne gminy odpowiadają warunkom panującym na terenie Wysoczyzny Białostockiej. Warunki klimatyczne obszaru objętego planem są typowe dla tej szerokości geograficznej. Mapy klimatyczne wskazują na wyraźny kontynentalizm tej części kraju, wyrażający się dużymi amplitudami temperatur rocznych, najniższymi średnimi temperaturami rocznymi, porównywalnymi z obszarami górskimi oraz najdłuższymi okresami zalegania pokrywy śnieżnej.

Elementy prawnej ochrony przyrody

Na obszarze gminy Zabłudów do obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- Obszar Chronionego Krajobrazu – „Dolina Narwi”;
  - Otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego
- Puszcza Knyszyńska i Dolina Narwi należą do obszarów Natura 2000.

Południowa część gminy to Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” powołany rozporządzeniem Nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 722 z późniejszymi zmianami). Jest to jednocześnie obszar Natura 2000.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) – „Dolina Górnej Narwi” PLB 200007 (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. – Dz. U. Nr 229 poz. 2313 z późniejszymi zmianami), to ostoja ptasia o randze europejskiej E- 30. Występują tu co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla: cyranka 10 – 16% populacji krajowej, co najmniej 7% populacji krajowej błotniaka łąkowego, 4 – 5,5% populacji krajowej rycyka oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, kropiatka, rybitwa czarna, sowa błotna, świerszczak, zielonka.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) – „Ostoja w Dolinie Górnej Narwi” PLH 200010 (zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej) – pokrywa się z OSO „Doliną Górnej Narwi”. Występuje tu co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Położenie gminy Zabłudów względem Obszarów Natura 2000.

Ostoja Knyszyńska (kod obszaru: PLH200006), to obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO) tzw. Dyrektywa Siedliskowa. Obszar obejmuje rozległy kompleks leśny Puszczy Knyszyńskiej o powierzchni 136084.4 ha. W ostoi tej znajduje się wiele fragmentów lasów o naturalnym charakterze. Powierzchnie leśne porozcinane są przez użytkowane rolniczo doliny niewielkich rzek i polany. Bardzo zróżnicowana rzeźba terenu i mozaika siedlisk decyduje o dużych walorach krajobrazowych tego terenu. Osobliwością Puszczy Knyszyńskiej są liczne źródła. Istnieje tu ponad 450 wypływów wód podziemnych w postaci źródeł, młak i wysięków. Występują tu również tereny podmokłe i torfowiska. W Puszczy dominują drzewostany iglaste. Największe powierzchnie porastają bory mieszane. Lasy liściaste Puszczy, to przede wszystkim grądy, olsy, sosnowo - brzozowe lasy bagienne, a w dolinach rzecznych łęgi złożone z olch i jesionów.

Na terenie ostoi stwierdzono 12 rodzajów siedlisk przyrodniczych cennych z punktu widzenia Europy m.in. bory i lasy bagienne, łąki użytkowane ekstensywnie i torfowiska wysokie. Teren ten charakteryzuje się bogatą florą z istotnym udziałem gatunków borealnych i górskich. Występuje tu 6 gatunków roślin cennych dla ochrony przyrody w Europie. Wśród tych ostatnich jest m.in. rzepek szczeciniasty, dla którego Ostoja Knyszyńska jest jednym z najważniejszych miejsc występowania w Polsce. Faunę o charakterze puszczańskim reprezentują m. in. duże drapieżniki - wilk i ryś. Na terenie ostoi występuje jedno z pięciu wolno żyjących stad żubra w Polsce. W sumie Puszcza jest ostoją 43 gatunków zwierząt cennych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy. Obszar ten jest również ważną ostoją ptasią o randze europejskiej.

Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska (kod PLB200003) wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. z 2011 r. poz. 133 ze zm.) służy ochronie dziko żyjących ptaków oraz utrzymaniu ich siedlisk w nienaruszonym stanie - tzw. Dyrektywa Ptasia (OSO). Spośród gatunków ptaków wymienionych w załączniku Nr 2 w/w rozporządzenia na obszarze Natura 2000 na dzień dzisiejszy gniazduje 37 gatunków ptaków. Zdecydowana większość z nich to ptaki obszaru leśnego (22 gatunki), mniejszą grupę stanowią ptaki wodno-błotne (11 gatunków), najmniejszą z nich stanowią ptaki krajobrazu rolniczego (4 gatunki). Szczególnie duże znaczenie Ostoja Knyszyńska pełni dla włośchatki, jarzabka i dzięcioła trójpalczastego, których populacje są tu bardzo duże, a także dla orlika krzykliwego, dzięcioła biało-grzbietego, muchołówki białoszyjej, muchołówki małej i trzmielojada.

5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń zmiany studium.

Przy braku realizacji zmiany studium, tj. nie wskazaniu udokumentowanego złoża do wydobywania, złoża i tak zgodnie z przepisami powinno być chronione, aby docelowa jego eksploatacja była możliwa.

Tereny pozostaną w dalszym ciągu w dotychczasowym użytkowaniu.

W związku z powyższym w przypadku braku realizacji zmiany Studium w środowisku nie zajdą zmiany w stosunku do stanu obecnego.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Stan środowiska na terenie gminy jest dobry, a stan na terenie objętym zakresem zmiany studium nie odbiega od stanu środowiska w gminie.

Środowisko przyrodnicze gminy Zabłudów reprezentowane jest w większości przez typ krajobrazu naturalnego o charakterze typowo rolniczo – leśnym.

Typowymi zmianami środowiska są formy związane z budownictwem – zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rolnicza, infrastruktura techniczna itp. Zmiany te polegają głównie na uszczupleniu powierzchni biologicznie czynnej.

Stopień wrażliwości i odporności poszczególnych biocenoz na antropopresję jest bardzo różny. Najbardziej podatne na degradację są biocenozy łąkowe w sąsiedztwie istniejących obniżeń terenowych. Bardziej odporne na zanieczyszczenia jest trudniej przepuszczalne podłoże gliniaste i stosunkowo głęboko zalegająca woda gruntowa na terenach wysoczyznowych.

Planowane wydobywanie kruszywa nie jest przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko, które może wymagać sporządzenia raportu. Wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia

do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko eksploatacja kopalin pospolitych na obszarze o powierzchni nieprzekraczającej 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³ rocznie, jeżeli działalność jest prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych i poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody na podstawie art. 6 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie wymaga sporządzenia raportu.

Powierzchnia działki na której udokumentowano złożę wnosi wprawdzie 4,65 ha, to jednak powierzchnia złożą zajmuje 1,9925 ha. Bezpośrednie wydobywanie kruszywa będzie prowadzone jedynie w obrębie złożą (projektowany obszar górniczy) i w sposób sukcesywny. Pozostała powierzchnia terenu zostanie przeznaczona na składowanie nadkładu, sortowanie i uszlachetnianie kruszywa, zaplecze technologiczne i socjalno-biurowe oraz pas ochronny wokół obszaru wydobywania, zapewniający ochronę terenów przyległych.

Szczegółowy sposób zagospodarowania złoża RYBOŁY zostanie określony w projekcie zagospodarowania złoża.

Ustalenia studium przewidują sukcesywne prowadzenie rekultywacji na fragmentach terenu, gdzie eksploatacja zostanie zakończona. Przewidywany kierunek rekultywacji to leśny lub leśno-rekreacyjny.

Realizacja postanowień projektu zmiany studium będzie więc miała tylko oddziaływanie lokalne i oddziaływanie to nie będzie znaczące.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Prowadzenie wydobywania złoża może rodzić następujące problemy z zakresu ochrony środowiska:

- oddziaływanie na zdrowie ludzi i zwierząt – zwiększenie poziomu hałasu
- oddziaływanie na krajobraz – pojawienie się hałd nadkładu i wyrobiska na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo lub leśnie;
- oddziaływanie na szatę roślinną – zanik roślinności w obrębie wydobywania.

Pobór kruszywa nie będzie zagrażał obszarom podlegającym ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.).

Na obszarze gminy Zabłudów do obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- Obszar Chronionego Krajobrazu – „Dolina Narwi” – powołany Rozporządzeniem Nr 6/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 roku,
- Otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego, powołanego Rozporządzeniem Nr 3/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 roku (Dz. Urz. W. B. Nr 10, poz. 286).

W strefie ochronnej PKPK dopuszcza się rozwój osadnictwa, rolnictwa, gospodarki leśnej i turystycznej pod warunkiem, że nie będzie ona zagrażała zachowaniu wartości przyrodniczych Parku.

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Na terenie Gminy Zabłudów zlokalizowano te dwa obszary, które należą do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000:

W strukturze obszaru gminy istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przestrzenne tworzące tzw. system ekologiczny gminy.

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego gminy należą:

a) doliny rzek:

- dolina Narwi – wieloprzestrzenny element ekosystemu przyrodniczego o znaczeniu ponadlokalnym, ujęta w koncepcji Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 (obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Narwi” oraz specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja w Dolinie Górnej Narwi”), o funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej i rekreacyjnej,
- pozostałe mniejsze doliny cieków wodnych, a w szczególności: Małynki, Czarnej, Rudni, Gniłej, Mieńki, Turośniarki, Niewdonicy, Białej, Ploski oraz Bakinówki i obniżenia terenowe, stanowią drobnoprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznej, krajobrazowej, gospodarczej i rekreacyjnej.

b) kompleksy leśne:

- Puszcza Knyszyńska – wieloprzestrzenny element ekosystemu przyrodniczego o znaczeniu ponadlokalnym, ujęta w koncepcji Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 (obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Knyszyńska” oraz specjalny obszar ochrony siedlisk „Puszcza Knyszyńska”), o funkcjach: ekologicznej, naukowo-dydaktycznej, bioklimatycznej, gospodarczej, krajobrazowej i rekreacyjnej,
- pozostałe kompleksy leśne, jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznej, gospodarczej i krajobrazowej. W większości lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi ekosystemu dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu.

Elementami wspomagającymi i współdziałającymi w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy są tereny otwarte o charakterze rolno-osadniczym, głównie tereny upraw polowych. Podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego gminy jest zachowanie walorów i funkcjonalności w/w struktur środowiska przyrodniczego z jednoczesnym zapewnieniem możliwości jego właściwego funkcjonowania. W związku z powyższym obszary systemu ekologicznego (strefy ekologicznej) gminy podlegać powinny ochronie przed zainwestowaniem i degradacją, głównie sanitarną. Wszystkie pozostałe obszary, tj. poza obszarami systemu przyrodniczego (terenami otwartymi) posiadają warunki abiotyczne do rozwoju różnych form osadnictwa i zabudowy. Przy czym należy podkreślić, że są to zarazem obszary o podstawowych wartościach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

OCK Dolina Narwi łącznie z Narwiańskim Parkiem Narodowym stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych w Europie Środkowej **kompleksów mokradeł**. Obszar ten kształtowany przez coroczne wylewy rzeki, uznawany jest za siedlisko o najbogatszej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Głównym walorem Obszaru są zachowane niemal w nienaruszonym stanie **naturalne stosunki wodne** doliny. Dzięki nim wykształcił się tutaj ekosystem bagienny z całą siecią rozgałęzionych koryt rzecznych, z mozaikowym układem siedlisk wodnych, wilgotnych oraz łądowych. Taki układ zapewnia egzystencję unikatowej w skali Europy faunie i florze. Zwłaszcza na odcinku od Zbiornika Siemianówka do Narwiańskiego PN dolina Narwi stanowi ostoję dla wielu rzadkich gatunków.

Ostoja Narwiańska obejmuje przeważającą część dna i zboczy doliny Narwi na odcinku pomiędzy ujściem Supraśli na wschodzie i ujściem Szkwy na zachodzie. Pomiedzy Żółtkami (ujściem Supraśli) i Tykocinem dolina jest częściowo wypełniona torfami, a na znacznej jej powierzchni występują "wyspy" mineralne, w większości wydmy i miejscami kemy, zbudowane z piasków drobnopłaskich. Dolina jest przekształcona i w przeważającej części zmeliorowana i zagospodarowana. Dominują gleby torfowo-murszowe słabo i średnio zmruszone. Znaczenie doliny Narwi jako ostoi Natura 2000 wynika z dużego zróżnicowania przyrodniczego, w tym obecności wielu typów siedlisk, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów. Wiele z nich występuje w postaci reprezentatywnych, doskonale zachowanych i wielkopowierzchniowych płatów, które są już rzadko spotykane i często niedostatecznie chronione w obrębie innych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce północno-wschodniej. Dolina Narwi pełni również istotną funkcję korytarza ekologicznego i refugium gatunków związanych z ekosystemami nieleśnymi w rolniczym krajobrazie Niziny Północnopodlaskiej i Północnomazowieckiej.

W granicach zmiany studium nie występują obszary lub obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.). Najbliżej położony względem udokumentowanego złoża piasku RYBOŁY jest Obszar Chronionego krajobrazu „Dolina Narwi” znajdujący się w odległości ponad 2 km. Z odczytu na mapie w linii prostej odległość ta wynosi 2,21 km

Teren objęty zmianą studium znajduje się w znacznej odległości od obszaru „Natura 2000”. Odległość ta do Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) – „Dolina Górnej Narwi” PLB 200007 będącego również Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO) – „Ostoja w Dolinie Górnej Narwi” PLH 200010 wynosi ponad 4 km (w linii prostej 4,46 km).

Funkcja i przewidywany sposób zagospodarowania terenu (udokumentowane złożo piasku RYBOŁY wskazane w zmianie studium do wydobycia) nie będzie wpływał na cele i przedmiot ochrony obszarów podlegających ochronie i integralność tych obszarów.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, POWIATOWYM I GMINNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM

Jednym z kierunków działań systemowych Polityki Ekologicznej Państwa jest aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym. Głównym celem jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to opracowań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji. Konieczne jest, aby nastąpiło:

- wdrożenie wytycznych metodycznych dotyczących uwzględnienia w opracowaniach urbanistycznych wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów),
- wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- uwzględnienie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- uwzględnienie wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Generalną zasadą zagospodarowania przestrzennego jest zrównoważony rozwój, gdyż wszelkie działania polityczne, gospodarcze i społeczne mają następować z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno obecnie, jak i w przyszłości.

Celami ochrony środowiska są:

• zagospodarowanie odpadów;

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminę obowiązek stworzenia systemu gospodarki odpadami komunalnymi, opartego na racjonalnych podstawach gospodarczych i ekonomicznych, który uwzględnia wymogi ochrony środowiska:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- selektywne zbieranie odpadów,
- recykling odpadów użytecznych,
- utylizacja odpadów na drodze kompostowania i spalania,
- składowanie tylko tych odpadów, których nie można wykorzystać lub całkowicie unieszkodliwić.

Gmina obligatoryjnie ma obowiązek odbioru odpadów komunalnych od wszystkich właścicieli nieruchomości. Gmina Zabłudów wywiązuje się ze swoich obowiązków.

• minimalizacja oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych;

Nadmierny hałas stanowi jedno z najbardziej uciążliwych zanieczyszczeń środowiska w miastach i wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Ocenia się, że w Polsce około 13 mln osób, czyli 35% ogółu mieszkańców kraju, narażonych jest na ponadnormatywny poziom hałasu w czasie dnia (60 dB) oraz w nocy (50 dB). Ponad 80% tej uciążliwości jest związane z oddziaływaniem hałasu z dróg publicznych. Emisja pól elektromagnetycznych wzrasta od kilku lat wraz z budową energetycznych linii przesyłowych o napięciu powyżej 110 KV.

Celem średniookresowym w zakresie ochrony przed hałasem jest dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Działanie w zakresie ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenów polega na opracowywaniu studiów gmin i planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniając w nich wymagania wynikające ze znowelizowanych przepisów, a także z treści polityki ekologicznej państwa oraz programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym. Rozwój kraju powinien odbywać się w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

• dbałość o jakość powietrza;

Jednym z kierunków jest dalsza redukcja emisji SO₂, CO₂ i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii.

• racjonalne gospodarowanie zasobami wody;

Głównym celem średniookresowym jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych (w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi) oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej.

• ochrona wód

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej jest wynikiem wieloletnich prac Wspólnot Europejskich zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych

i spójnych ramach legislacyjnych. Zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

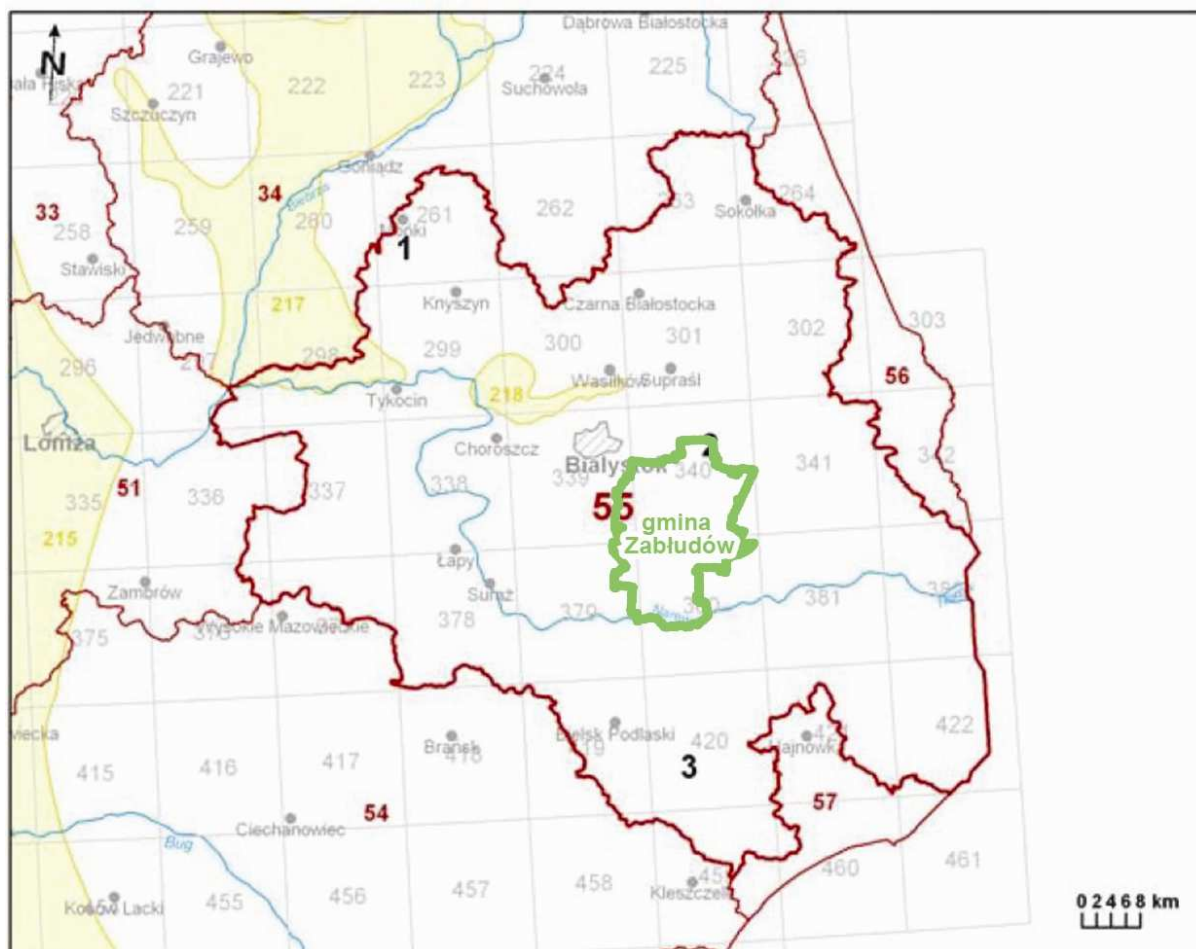
Osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód wynika z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy:

- zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu,
- promowania zrównoważonego korzystania z wód,
- ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym,
- poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka,
- zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
- zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Zapisy RDW wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowano plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz program wodno-środowiskowy kraju.

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy obok programów działań zapisanych w Programie wodno-środowiskowym kraju, są podstawowym narzędziem polityki wodnej w Polsce. Stanowią podstawę podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) jest jednolita część wód (JCW). Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym zarówno zbiorniki wód stojących, jak i ciek, a także przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne.

Gmina Zabłudów na tle obszaru 55 jednolitej części wód i zbiorników wód podziemnych.

Prawo wodne jednolite części wód dzieli na jednolite części wód powierzchniowych – JWCP (wśród nich wyodrębniając również jednolite części wód przybrzeżnych lub przejściowych oraz jednolite części wód sztucznych lub silnie zmienionych) i jednolite części wód podziemnych – JWCPd. Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro (włączając w to inne naturalne zbiorniki, np. naturalne stawy), sztuczny zbiornik wodny, ciek (struga, strumień, potok, rzeka, kanał), a także fragment morskich wód wewnętrznych, przejściowych lub przybrzeżnych. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP. Za JCWPd uznaje się określoną objętość wód podziemnych znajdującą się wewnątrz warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

W Obszarze Dorzecza Wisły wydzielonych jest 2806 jednolitych części wód rzek, na które oddziałują punktowe źródła zanieczyszczeń w postaci ładunków w ściekach po oczyszczeniu pochodzących z komunalnych oczyszczalni ścieków oraz ładunki z ścieków odprowadzanych do ziemi i do wód z przemysłu.

Rzeka Narew w sąsiedztwie opracowania na odcinku od Lizy do Biebrzy tworzy jednolitą część wód o długości 93 km (kod JWCP PRLW2000024261999, kod dorzecza 2000, typ cieku 24). Stan ekologiczny, potencjał ekologiczny, stan chemiczny i stan jednolitej części oceniono na dobry.

Na obszarze dorzecza Wisły zlokalizowane są 93 zbiorniki wód podziemnych. Teren opracowania położony jest w obszarze 55 jednolitej części wód podziemnych (region środkowej Wisły). Na północy JCWPd 55 wyznaczono dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 217 Pradolina rzeki Biebrzy oraz BZWP nr 218 Pradolina rzeki Supraśl (Wasilków Jurówce)

Ustalenia zmiany studium pozostają bez wpływu na jednolite części wód powierzchniowych i jednolite części wód podziemnych.

Podczas opracowywania zmiany studium uwzględniono programy ochrony środowiska, a ustalenia zmiany są zgodne z przepisami prawa.

Jednym z kryteriów świadczących o zrównoważonym rozwoju jest racjonalne wykorzystanie surowców mineralnych, a szczególnie wykorzystanie lokalnych zasobów środowiska. Jedyne kopaliny, jakie w gminie występują to kopaliny pospolite. Dlatego też ich wydobycie ma duże znaczenie dla realizacji strategii rozwoju gminy, w tym ustaleń z zakresu racjonalnego wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych.

Skoro na działce nr 236/1 w obrębie geodezyjnym Ryboły znajduje się udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, wskazane jest jego pozyskanie, o ile będzie ono możliwe zgodne z przepisami prawa.

Teren objęty zmianą studium znajduje się w znacznej odległości od obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody, a wpływ kopalni żwiru będzie nieistotny na problemy ochrony środowiska, ważne na szczeblu międzynarodowym, krajowym, powiatowym, a nawet gminnym. Opracowana zmiana studium plan miejscowy stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, a wpływ kopalni również pozostanie lokalny.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

9.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

W wyniku prowadzenia wydobycia w obszarze górniczym zostanie zdjęta warstwa humusowa i nadkład, tym samym różnorodność biologiczna obszaru zostanie zniszczona. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie. Proces ten będzie długotrwały, ale przejściowy – do czasu wyczerpania złoża (przewidywany okres eksploatacji do 10 lat), zakończenia rekultywacji i sukcesywnej samostmej renaturalizacji obszaru lub zagospodarowania pod funkcje rekreacyjne z uwagą na zawodnienie złoża.

9.2. Oddziaływanie na ludzi.

Prace wydobywcze spowodują wzrost poziomu hałasu związany z pracą maszyn i transportem wydobytej kopaliny. Będzie to oddziaływanie bezpośrednio występujące czasowo, tylko w trakcie pracy maszyn. Oddziaływanie to nie będzie powodowało uciążliwości dla okolicznych mieszkańców, gdyż obszar eksploatacji położony jest z dala od zwartej zabudowy wsi Ryboły - w odległości ponad 1 km. Teren wydobywania to grunt rolny toczony innymi polami i prywatnymi lasami, które stanowią istniejącą naturalną strefę buforową, eliminującą oddziaływanie na tereny zabudowy mieszkaniowej.

9.3. Oddziaływanie na zwierzęta.

Wydobycie kruszywa spowoduje znaczną ingerencję w świat zwierzęcy, ale tylko do czasu zakończenia rekultywacji i sukcesywnej samoistnej renaturalizacji obszaru. Będzie to oddziaływanie bezpośrednio.

9.4. Oddziaływanie na rośliny.

Powierzchnia terenu złoża wynosi ok. 2 ha. Obszar cechują gleby niskiej jakości. Warstwę glebową stanowią głównie gleby pochodzenia mineralnego utworzone na piaskach klasy IVa i V. Z powierzchni złoża przed rozpoczęciem eksploatacji zostanie usunięta warstwa humusowa i nadkład. W okresie wydobywania obszar ten pozbawiony będzie roślinności. Będzie to oddziaływanie bezpośrednio i przejściowe. Po zakończeniu eksploatacji nadkład zostanie zagospodarowany do częściowego wypłycenia wyrobiska. Warstwa humusowa zostanie rozplanowana, a rekultywacja terenu będzie miała za zadanie przywrócenie wartości użytkowej terenu poeksploatacyjnego.

Przewiduje rekultywację terenu w kierunku rolnym, leśnym lub rekreacyjnym. Szczegółowy program rekultywacji zostanie ustalony w projekcie rekultywacji terenu.

9.5. Oddziaływanie na wodę, powietrze i klimat.

Udokumentowana seria złożowa jest zawodniona. Badania geologiczne prowadzone w trakcie sporządzanej dokumentacji geologicznej wykazały pozomy wodonośny na głębokości od 3,0 m do 3,9 m pod powierzchnią terenu.

W wyniku prowadzenia eksploatacji nie będą powstawały na terenie złoża żadne odpady przemysłowe, nie będą wytwarzane ścieki przemysłowe ani też nie będą emitowane substancje lotne zagrażające środowisku naturalnemu, za wyjątkiem spalin pochodzących z pojazdów i maszyn pracujących przy załadunku i wydobywaniu. Ze względu na mały obszar wydobywania będzie to oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednio i czasowe, do czasu wyczerpania złoża (na okres do 10 lat). W wyniku wydobywania nie nastąpi zanieczyszczenia wód, ani negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Planowana eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża RYBOŁY doprowadzi do zmiany dotychczasowego ukształtowania powierzchni terenu. W wyniku prowadzenia wydobywania na obszarze ok. 2 ha (powierzchnia zalegania złoża kruszywa naturalnego, przewidziana do prowadzenia robót górniczych związanych z powierzchniową eksploatacją kruszywa) powstanie częściowo zawodnione wyrobisko wgłębne o wyprofilowanych skarpach obwodowych (kąt nachylenia skarp ostatecznych wyrobiska poeksploatacyjnego nie będzie przekraczał wartości 30°). Krajobraz ulegnie, więc zmianie.

Przewiduje się sukcesywne prowadzenie rekultywacji obszaru górniczego na fragmentach terenu, gdzie eksploatacja zostanie już zakończona.

9.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Wydobycie kruszywa pozwoli na racjonalne zagospodarowanie zasobów naturalnych, jakimi są kopaliny. Zasoby złoża piasku RYBOŁY zostały określone na 171 584 ton. Stopień zamierzonego wykorzystania zasobów kopaliny, możliwych do wydobywania, wynosi 1,0.

Wielkość zasobów geologicznych bilansowych wynosi 544 560 ton. Kopalina w stanie naturalnym będzie wykorzystana do budowy nasypów drogowych i dróg żwirowych.

Realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na zabytki i dobra materialne. Na terenie objętym zmianą nie występują zabytki nieruchome. W przypadku odkrycia, podczas prowadzenia robót ziemnych, przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym, należy zabezpieczyć ten przedmiot i oznakować miejsce jego znalezienia oraz o znalezisku niezwłocznie powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Burmistrza Zabłudowa.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU „NATURA 2000” ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "**Ptasiej**", dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy. W załączniku wymieniono 180 gatunków, dla których należy ustanowić tzw. obszary specjalnej ochrony o ich wytypowaniu decyduje liczebność ptaków, które przebywają tam w czasie lęgów, żerowania czy przelotów;
- specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "**siedliskowej**", dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II do Dyrektywy. Dyrektywa "siedliskowa" nakazuje ochronę 198 typów siedlisk przyrodniczych, z czego 68 występuje w naszym kraju. W drugim załączniku do tego dokumentu wymieniono ponad 400 gatunków zwierząt i 222 - roślin, których siedliska też trzeba chronić.

Obszary chronione Natura 2000 występujące na terenie gminy zostały omówione w rozdziałach 5 i 7. W wyniku w prowadzenia zmiany studium nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Na działce nr 236/1 w obrębie geodezyjnym Ryboły znajduje się udokumentowane złożo kruszywa naturalnego zbudowane z utworów mineralnych – piasek ze żwirem. Zasobność złoża obliczono na 171 584 ton. Wyłącznie zmiana studium umożliwi zmianę obowiązującego planu i przeznaczenie działki nr 236/1 pod żwirownię, co umożliwi eksploatację kruszywa. W zakresie funkcji terenu nie ma więc rozwiązania alternatywnego.

12. STRESZCZENIE PROGNOZY NA ŚRODOWISKO

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów wykonano z uwagi na art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres terytorialny opracowania obejmuje obszar udokumentowanego złoża na tle obszaru całej gminy.

Potrzeba dokonania zmiany w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” wynika z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017r. poz. 2126), zgodnie z którym wprowadzenie udokumentowanego złoża do studium gminy jest obowiązkowe.

W styczniu 2018 r. została sporządzona dokumentacja geologiczna, na podstawie której na części działki nr 236/1 w obrębie geodezyjnym Ryboły w gminie Zabłudów, zostało udokumentowane złożo piasku o powierzchni 19 975 m². Obliczona wielkość zasobów wynosi 110 700 m³ (171 584 ton).

Teren, na którym znajduje się ta działka, położony przy drodze krajowej nr 19 na trasie Białystok - Bielsk Podlaski. Obecnie zgodnie z obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” teren ten został wskazany do zagospodarowania pod usługi komunikacyjne. Takie jest również przeznaczenie działki w planie miejscowym (obowiązuje uchwała Nr XXXVII/207/02 Rady Miejskiej w Zabłudowie w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów). Przystąpienie do wydobywania złoża nie jest więc możliwe, gdyż byłoby niezgodne z planem. Zmiana obowiązującego przeznaczenia terenu wymaga wyprzedzającej zmiany studium., gdyż plan miejscowy uchwała Rada Gminy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium jest najważniejszym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną gminy i jego ustalenia są wiążące przy opracowywaniu planów miejscowych. Aby umożliwić eksploatację złoża konieczna jest zmiana studium.

Przewiduje się, że w wyniku prowadzenia wydobywania nie będą powstawały na terenie złoża żadne odpady przemysłowe, nie będą wytwarzane ścieki przemysłowe ani też nie będą emitowane substancje lotne zagrażające środowisku naturalnemu, za wyjątkiem spalin pochodzących z pojazdów i maszyn pracujących przy załadunku i wydobywaniu. Nadkład zostanie wykorzystany do rekultywacji wyrobiska. Kopalina będzie zużytkowana w budownictwie. Eksploatacja złoża prowadzona będzie w ustalonych granicach zasobów przemysłowych, metodą odkrywkową.

Planowana eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża RYBOŁY doprowadzi do zmiany dotychczasowego ukształtowania powierzchni terenu. W wyniku prowadzenia wydobywania na obszarze ok. 2 ha (maksymalna powierzchnia przewidziana do prowadzenia robót górniczych związanych z powierzchniową eksploatacją kruszywa naturalnego zalegającego w złożu) powstanie wyrobisko częściowo zawodnione wyprofilowanych skarpach obwodowych (kąąt nachylenia skarp ostatecznych wyrobiska poeksploatacyjnego nie będzie przekraczał wartości 30°). Nadkład złoża (gleba piaszczysta oraz utwory zaglinione) będzie zdejmowany w miarę postępu prac i będzie składowany na zwalówiskach. Nadkład zostanie wykorzystany do rekultywacji wyrobiska.

W wyniku prowadzonej rekultywacji zostanie odtworzony świat roślinny. Nastąpi również odtworzenie profilu glebowego. Negatywne skutki będą nieznaczne i będą miały jedynie oddziaływanie miejscowe. Nie stwierdza się możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zmiany w krajobrazie, z uwagi na częściowe zawodnienie złoża mogą być odbierane również pozytywnie.

Zmiana studium i umożliwienie przyszłej eksploatacji złoża nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, w tym należące do obszarów Natura 2000 i cel ich ochrony.

Północna część gminy Zabłudów położona jest Otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, gdzie do obszarów Natura 2000 należą:

- obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Puszcza Knyszyńska (kod PLB 200003),
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Ostoja Knyszyńska (kod PLH 200006)

W południowej części gminy znajduje się obszar chronionego krajobrazu Dolina Narwi, gdzie do obszarów Natura 2000 należą:

- obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Górnej Narwi (kod PLB 200007)
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (kod PLH 200010).

W granicach zmiany studium nie występują obszary lub obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.). Najbliżej położony względem udokumentowanego złoża piasku Ryboły jest Obszar Chronionego krajobrazu Dolina Narwi znajdujący się w odległości ponad 2 km. Odległość do obszarów chronionych „Natura 2000” (Dolina Górnej Narwi i Ostoja w Dolinie Górnej Narwi) wynosi ponad 4 km.

Funkcja i przewidywany sposób zagospodarowania terenu (udokumentowane złożo piasku RYBOŁY wskazane w zmianie studium do wydobycia) nie będzie wpływał na cele i przedmiot ochrony obszarów podlegających ochronie.

Ocena oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi wynikająca ze zmiany studium odnosi się zarówno do negatywnych jak i pozytywnych skutków. Negatywne skutki wywołane przyszłą eksploatacją będą nieznaczne, natomiast skutki pozytywne, to pozyskanie złoża piasku i jego wykorzystanie w budownictwie. Przyczyni się to do rozwoju gospodarczego gminy, co wpłynie na polepszenie warunków życia ludzi.

Załącznik

do prognozy oddziaływania na środowisko
zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Zabłudów”

Białystok, 20 stycznia 2019 r.

mgr. inż. arch. Elżbieta Zalewska
Zaułek Zakopiański 16
15-251 Białystok

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jestem autorem prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów” i spełniam wymagania art. 74 a ust. 2 pkt 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2018 r. poz.2081 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku), tj. ukończyłam jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w przygotowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

E. Zalewska